

Carl XVI Gustaf: Jultal 1986

Talare

Carl XVI Gustaf
Kung

Datum

25 december 1986

Plats

Stockholm

Kära svenska hemma och utomlands, Ännu ett år har förflutit och det är åter tid för mig att rikta Drottningens och mina varma julhälsningar till alla er som lyssnar nära och fjärran. Till er som finns i Sverige och till er som på olika sätt tjänar Sverige utomlands. Jag hoppas att denna årliga hälsning, som för mig blivit en fin tradition, får tjäna som symbol för alla de tankar som vi sänder varandra i dessa jultider. Kanske just julen är den tid på året när man allra mest känner behovet av kontakt och närhet till sin familj, sina vänner och sin hemtrakt. Alla behöver vi ett visst mått av omtanke, medmänsklighet och värme i vintermörkret. Årets som gått har för oss svenskar präglats av ett djupare mörker än det som våra långa vintrar normalt påtvingar oss. Jag tänker på två händelser som för lång tid framåt kommer att sammanlänkas med året 1986: mordet på statsminister Olof Palme och katastrofen i Tjernoby. Jag, liksom många svenskar med mig, kommer aldrig att glömma den natt då budet om skotten på Sveavägen i Stockholm väckte oss så brutalt. Det var inte enbart ett angrepp från onda makter på en enskild individ och hans familj. Det var inte enbart ett lönnmord på Sveriges statsminister. Det var också en hänsynslös attack på vårt öppna samhälle och dess grundläggande demokratiska principer. Vi svenskar var chockade och vi väcktes skoningslöst till en verklighet som inte stämde överens med den trygghet vid invaggats i. Ett par månader senare skulle vi åter påminnas om vår sårbarhet. Under några veckor i maj, just när naturen var som vackrast, klarnade det långsamt för oss vad som hänt på andra sidan havet i Tjernoby. Naturen känner inga gränser och en kärnkraftsolycka långt borta i ett annat land fick skrämmande och oanade konsekvenser för oss. Vi var oförberedda och okunniga. Ängslan och oron spred sig och vi föräldrar tänkte på våra barns framtid. Jag har hela tiden talat i imperfektum, ett naturligt tempus för det förflutna, men dessa händelser berör oss fortfarande starkt och kommer att göra så under överskådlig framtid. På ett konkret sätt har vi utsatts för ett yttre hot som vi själva har svårt att påverka, men som vi kan dra lärdom av för framtiden. Genom svårigheter svetsas man samman. Unisont och tveklöst har vi svenskar stått upp på och försvarat grunderna för vårt demokratiska

samhälle: fred, frihet och rättvisa. Och från denna bas kan vi fortsätta att verka nationellt, såväl som internationellt. Ett av de områden inom vilket vi svenskar enträget måste arbeta vidare är just vår miljö. Engagemanget för naturen är en del av vår tids samhällsarbete. Mitt eget intresse för teknik och industriell förnyelse har inte känts som något hinder för att aktivt ta del i naturvården. Tvärtom är det ibland kanske lättare att bedöma debatten om luftföreningar och andra miljörisiker om man har kännedom om industrins förutsättningar och metoder. Jag medger gärna att man i ansträngningarna att rädda hotad miljö, ibland arbetar i motvind. Det tar lång tid och kostar mycket pengar. Det vatten som omger vårt land har vi svenskar ett särskilt ansvar för och därför är jag glad över att Sveriges och Danmarks regeringar i år har enats om att skydda Kattegatt och Skagerak från nya utsläpp. Men mycket återstår att göra innan havens bottenskikt tillfrisknar. I jultider talar vi om det ljus som lyser i mörkret. För mig är den starka känslan för naturens värden just ett sådant ljus. Och jag vet att jag delar den känslan inte bara med unga miljö kämpar, utan också med många garvade industrimän. De flesta av oss svenskar är i dag är medvetna om hur dyrbar naturen är. Jag hoppas därför varmt att vi redan i min generations tid ska kunna säga att vi avvärjde de svåraste hoten mot vår livsmiljö. Kanske får jag i ett kommande jultal fullfölja det citat ur bibelns Johannesevangelium som jag lite omärkligt hämtade där alldeles nyss. Det står nämligen inte enbart ”ljuset lyser i mörkret”. Det finns en fortsättning: ”Och mörkret har inte fått makt därmed”. En organisation som ligger mig mycket varmt om hjärtat, nämligen Världsnaturfonden, fyller i år 25 år. Jag har därför velat uppehålla mig vid vår plikt att bevara vår miljö, även om naturen kan kännas avlägsen så här i vintertid. På sommaren är vi ju så många fler som njuter av friluftslivets alla möjligheter. De tydliga svenska årstidsväxlingarna präglar oss svenskar starkt. Författaren Vilhelm Moberg lär ha återkommit till Sverige från Amerika för att han inte kunde leva utan vår, sommar, höst och vinter. Medan han skrev sina utvandningsromaner bodde han vid Kaliforniens kust. Där var alltid sol och värme, men när våren kom längtade han hem till småländska enbackar och björkhagar. Den längtan tog över hand och han vände åter till Sverige. Han är inte den ende som känt och gjort så. De som kommer hem säger ibland att Sverige är smått och att vi överdriver vår betydelse i världen, men jag tror att det är viktigt att vi känner stolthet över vad vi svenskar tillsammans kan uträtta. Det är angeläget att vi lyckas med den dubbla uppgiften att vårda både vårt eget kulturarv och vår sociala omsorg om dem som har det sämre än vi själva. Vi har inte minst ett stort ansvar för de flyktingar som sökt sig hit. Det ansvaret kan vi förena med det bästa i våra egna traditioner. Intresset för vårt svenska språk och

dess utveckling är en inkörsport till det innersta i kulturarvet. Vårt språk är rikt. Det är också ett utmärkt instrument med vilket vi kan förmedla vår kultur. Osökt kom jag här över till kulturförmedling på ett helt annat plan. Det är den kulturförmedling som Drottningen och jag själv känner oss delaktiga i då vi representerar Sverige i utlandet. Under våra statsbesök står Sverige under några dagar i rampljuset i det land vi besöker. Symposier inom olika områden, konstutställningar, presentationer av vårt näringsliv, filmförevisningar, konserter och till och med smörgåsbord, har givit en mångsidig bild av vårt land för tv-tittare och tidningsläsare i Portugal och Egypten, som var våra besök i höstas. Dessutom har dessa besök givit mig tillfälle att träffa och lära känna framstående statsmän och höra de utveckla sin syn på situationen i hörn av världen som betyder så mycket för oss alla. Portugal, varifrån expeditionerna utgick, som upptäckte nya delar av vårt jordklot och Egyptens vars mångtusenåriga historia, ger förklaringar till dagens svårlösta problem i området kring östra Medelhavet. Det gångna året har också gett upphov till glädjeämnen på det personliga planet. I samband med min födelsedag i april hade jag en sällsynt möjlighet att samla släkt och vänner omkring mig. Med dagens hårt uppskruvade arbetstempo är det lätt att vi inte får tid över till våra närstående och våra medmänniskor. Tiden rinner liksom iväg och det behövs ibland en jämn födelsedag för att vi ska komma samman. Och det tror jag dessvärre gäller allt för många människor i det moderna samhället. Den 19 juni år kunde Drottningen och jag fira vår tioåriga bröllopsdag. Den första tanken blir lätt ”Så fort tiden har runnit iväg!”, men jag sätter mig ner och tänker på allt som hänt under dessa år och jag har lyckan att kunna säga att det har varit tio rika år. Vi har fått tre härliga barn som skänker oss mycket glädje och vi har genomkorsat Sverige från norr till söder och från öster till väster. Och överallt har vi mottagits med värme och gästfrihet. Vi har haft förmånen att få gästa länder och människor som givit oss en omfattande kunskap och stimulerat vår nyfikenhet att lära mer. Men viktigast av allt: vi har under dessa tio år fått uppleva fred i vårt land och en ökad medvetenhet om nödvändigheten av att intensivt verka för freden i hela vår värld. Jag har fått många brev från barn och vuxna som ber mig hjälpa till att skapa fred på vår jord. Därför vill jag nu sluta med att uttrycka en djup och innerlig önskan om att fredsarbetet överallt i vår värld måtte fortsätta och de kommande år och krönas med sådana framgångar att vi kan se hoppfullt på framtiden. Drottningen och jag önskar er alla en ljus och glad fortsättning på helgerna, samt ett lyckosamt nytt år 1987.

Taggar

1980-tal, 1986, Högtidstal, Jultal, Kungahuset, Man

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/carl-xvi-gustaf-jultal-1986>